

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 26) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 26) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

30 Rhagfyr 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 5\) \(Cymru\) 2020](#) ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion a nodir yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygiwyd gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws ar hyn o bryd.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaeniad clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd, a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Yn unol ag adran 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd y bydd y Rheoliadau hyn yn dod i rym lai na 21 diwrnod ar ôl i'r offeryn gael ei osod. Trwy beidio â chydymffurfio â'r confensiwn 21 diwrnod, bydd modd i'r Rheoliadau ddod i rym cyn gynted ag y bo modd er mwyn:

- adlewyrchu'r cyngor iechyd y cyhoedd bod y cynnydd bychan yn y risg y gallai unigolion heintus gael eu rhyddhau o fod yn hunanynysu yn cael ei gydbwysu yn erbyn y manteision cymdeithasol a ddaw yn sgil lleihau'r cyfnod ynysu a'r potensial i'r polisi hwn gynyddu cydymffurfiaeth â gofynion ynysu;
- adlewyrchu'r ffaith fod cyfraddau achosion yn cynyddu'n gyflym er mwyn lliniaru effaith bosibl absenoldebau staff estynedig ar wasanaethau cyhoeddus hanfodol yng Nghymru;
- cysoni'r sefyllfa yng Nghymru â'r sefyllfa a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU er mwyn lliniaru unrhyw drafferthion neu ddryswch trawsffiniol.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y [Memorandwm Esboniadol](#) ar gyfer y prif Rheoliadau.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19. Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Rheoliadau i ddarparu ei bod bellach yn ofynnol i bersonau sy'n cael canlyniad positif am y coronafeirws hunanynysu am gyfnod o 7 niwrnod (yn hytrach na chyfnod o 10 niwrnod). Mae'r rheoliadau hefyd yn darparu, pan fo person yn y categori hwn ond ei bod yn ofynnol iddo ynysu yn union cyn dechrau'r diwrnod ar 31 Rhagfyr 2021 o ganlyniad i gael hysbysiad i hunanynysu yn dilyn prawf COVID-19 positif, bod y gofyniad i ynysu'n cael ei bennu yn unol â rheoliad 6 neu 7 fel y'i diwygir gan y Rheoliadau hyn. Bydd canllawiau hefyd yn cael eu cyhoeddi i gynghori achosion positif i gymryd profion llif ochrol ar ddiwrnodau 6 a 7 eu cyfnod hunanynysu.

Mae'r Rheoliadau hyn, gydag effaith o ddechrau 31 Rhagfyr 2021, yn:

- darparu ei bod bellach yn ofynnol i bersonau sy'n cael canlyniad positif am y coronafeirws hunanynysu am gyfnod o 7 niwrnod (yn hytrach na chyfnod o 10 niwrnod);
- darparu, pan oedd yn ofynnol i berson ynysu yn union cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, fod diwedd y cyfnod ynysu i'w bennu yn unol â rheoliad 6 neu 7 fel y'i diwygir gan y Rheoliadau hyn;

- gwneud mân ddiwygiad o ganlyniad i'r newidiadau a wnaed gan y Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 25) 2021 (O.S. 2021/1485 (Cy. 386)).

5. Y cefndir polisi

Mae grŵp Cyngor, Canllawiau ac Arbenigedd Iechyd y Cyhoedd (PHAGE), Asiantaeth Diogelwch Iechyd y DU (UKHSA) wedi cyflwyno tystiolaeth i'r pedwar Prif Swyddog Meddygol ynghylch hyd y cyfnod hunanynysu ar gyfer achosion o COVID-19 a'r potensial i leihau'r cyfnod hwnnw drwy ailadrodd profion Dyfeisiau Llif Unffordd (LFD). Daw'r cyngor hwn yng nghyd-destun y niferoedd o achosion sy'n cynyddu'n gyflym a'r materion staffio a ddaw yn sgil hynny a welir ar draws y gwasanaethau cyhoeddus hanfodol. Felly, rwyf wedi penderfynu ar sail cyngor iechyd y cyhoedd bod y cynnydd bach yn y risg y gallai unigolion heintus gael eu rhyddhau o fod yn hunanynysu yn cael ei gydbwysu gan y manteision cymdeithasol a ddaw yn sgil lleihau'r cyfnod hunanynysu ynghyd â'r potensial i'r polisi hwn gynyddu'r parodrwydd i gydymffurfio â chanllawiau hunanynysu.

6. Ymgynghori

O ystyried yr angen am ymateb iechyd cyhoeddus ar fyrder, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

7. Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Mae asesiad effaith cryno wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn, ond oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i ddelio â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd, nid yw wedi'i gyhoeddi eto. Bydd yn cael ei gyhoeddi cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl.